

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник керівника  
(проректор з науково-педагогічної роботи)

  
Микола АФАНАСЬЄВ




Міжнародне право

**робоча програма навчальної дисципліни**

Галузь знань	<b>29 «Міжнародні відносини»</b>
Спеціальність	<b>291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»</b>
Освітній рівень	<b>перший (бакалаврський)</b>
Освітня програма	<b>«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»</b>

Статус дисципліни	<b>базова</b>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<b>українська</b>

Завідувач кафедри  
міжнародного бізнесу та економічного аналізу

  
Ірина ОТЕНКО

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

на засіданні кафедри *міжнародного бізнесу та економічного аналізу*  
Протокол № 1 від 25.08.2020 р.

Розробник:

Доценко Олена Михайлівна, кандидат юридичних наук

**Лист оновлення та перезатвердження  
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

## Анотація навчальної дисципліни

Глобалізація економічних та соціальних процесів, що є характерною для сучасних міжнародних відносин, зумовлює актуалізацію питань співробітництва між країнами підтримання сталого та гармонійного розвитку кожної окремої країни та світової спільноти в цілому. Це, у свою чергу, вимагає та обумовлює специфіку правового регулювання цих відносин, наявність та функціонування різноманітних норм, правових інститутів та галузей міжнародного права.

Навчальна дисципліна «Міжнародне право» спрямована на отримання та засвоєння здобувачами знань, умінь та навичок в сфері міжнародного публічного права, зокрема з питань, що стосуються поняття та особливостей, норм, принципів та джерел, суб'єктів міжнародного права; правового статусу території в міжнародному праві; права міжнародних договорів, міжнародного права прав людини; міжнародного кримінального права; права зовнішніх зносин тощо.

Мета викладання навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів базових знань з основ міжнародного публічного права, а також практичних умінь та навичок правильного тлумачення та застосування міжнародних нормативно-правових актів, необхідних для розв'язання комплексних теоретичних та практичних задач у сфері міжнародних відносин під час їх майбутньої професійної діяльності у галузі міжнародних відносин, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій та регіональних студій та при проведенні досліджень.

Навчальна дисципліна «Міжнародне право» належить до базових навчальних дисциплін професійного циклу.

## Характеристика навчальної дисципліни

Курс	2
Семестр	3 семестр
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	Екзамен

## Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Правознавство	Міжнародна інформація
Країнознавство	Міжнародні відносини та світова політика
Суспільні комунікації	Міжнародні організації

## Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
<b>СК2.</b> Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному. <b>СК3.</b> Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.	<b>РН09.</b> Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

<p><b>СКЗ.</b> Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.</p>	<p><b>РН15.</b> Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.</p>
<p><b>СК4.</b> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.</p>	<p><b>РН13.</b> Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.</p>

## Програма навчальної дисципліни

### Змістовий модуль 1. Загальна частина

#### ***Тема 1. Поняття та особливості міжнародного права.***

Поняття, ознаки та функції міжнародного права. Предмет міжнародного права. Міжнародне публічне право як особлива система права. Походження та розвиток міжнародного права. Співвідношення міжнародного та національного права. Державні інтереси, політика і міжнародне право.

#### ***Тема 2. Норми, принципи та джерела міжнародного права.***

Поняття, особливості та класифікація міжнародно-правових норм. Поняття та особливості основних принципів міжнародного права. Поняття та види джерел міжнародного права.

#### ***Тема 3. Суб'єкти міжнародного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво.***

Поняття і види суб'єктів міжнародного права. Держава як основний суб'єкт міжнародного права. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень. Проблеми визнання міжнародної правосуб'єктності за фізичними та юридичними особами. Поняття, форми та види визнання у міжнародному праві. Поняття правонаступництва у міжнародному праві.

#### ***Тема 4. Територія в міжнародному праві.***

Поняття та види територій в міжнародному праві. Державна територія та її складові частини. Способи зміни та оренда державної території. Поняття державних кордонів, їх види та способи встановлення. Міжнародна територія. Територія зі змішаним режимом. Територія з особливим режимом.

### Змістовий модуль 2. Особлива частина

#### ***Тема 5. Право міжнародних договорів.***

Поняття та джерела права міжнародних договорів. Поняття, форма, найменування та структура міжнародних договорів. Класифікація міжнародних договорів. Сторони в міжнародних договорах. Порядок і стадії укладення міжнародних договорів. Реєстрація та опублікування договорів. Тлумачення міжнародних договорів. Набуття чинності та дія міжнародного договору. Умови дійсності та недійсності міжнародного договору. Внесення змін до міжнародних договорів. Припинення міжнародних договорів та призупинення їх дії.

### ***Тема 6. Міжнародне право прав людини.***

Становлення міжнародної системи захисту прав людини. Класифікація прав людини. Міжнародні стандарти у сфері прав людини. Універсальні міжнародні інституційні механізми захисту прав людини. Регіональні системи захисту прав людини. Європейська система захисту прав людини. Роль міжнародних неурядових організацій у міжнародному захисті прав людини.

### ***Тема 7. Міжнародне кримінальне право.***

Поняття, принципи та джерела міжнародного кримінального права. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю. Поняття та види міжнародних правопорушень. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду та міжнародних трибуналів. Надання правової допомоги у кримінальних справах. Екстрадиція у міжнародному кримінальному праві. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол).

### ***Тема 8. Право зовнішніх зносин.***

Поняття та джерела права зовнішніх зносин. Система органів зовнішніх зносин. Загальні положення дипломатичного права. Загальні положення консульського права. Право спеціальних місій. Загальні положення дипломатичного права міжнародних організацій.

*Перелік практичних (семінарських) занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».*

## **Методи навчання та викладання**

Наступні методи навчання та викладання сприяють досягненню очікуваних результатів навчання відповідно до кожної теми, а саме:

*Тема 1. Поняття та особливості міжнародного права:* словесні – лекція, пояснення; наочні – ілюстрація; практичні – творчі вправи; методи стимулювання інтересу до навчання.

*Тема 2. Норми, принципи та джерела міжнародного права:* словесні – лекція-дискусія, евристична бесіда, пояснення; наочні – ілюстрація; практичні – практичні, творчі вправи; методи стимулювання інтересу до навчання.

*Тема 3. Суб'єкти міжнародного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво:* словесні – проблемна лекція, пояснення, евристична бесіда; наочні – ілюстрація; практичні – практичні, творчі вправи; методи стимулювання інтересу до навчання.

*Тема 4. Територія у міжнародному праві:* словесні – лекція-дискусія, пояснення, евристична бесіда; наочні – ілюстрація; практичні – практичні, творчі вправи, кейс-метод; методи контролю знань, умінь та навичок; методи стимулювання інтересу до навчання.

*Тема 5. Право міжнародних договорів:* словесні – лекція-дискусія, пояснення, евристична бесіда; наочні – ілюстрація; практичні – практичні вправи; методи стимулювання інтересу до навчання.

*Тема 6. Міжнародне право прав людини:* словесні – лекція-дискусія, пояснення, евристична бесіда; наочні – ілюстрація; практичні – творчі вправи, кейс-метод; методи стимулювання інтересу до навчання.

*Тема 7. Міжнародне кримінальне право:* словесні – проблемна лекція, пояснення, евристична бесіда; наочні – ілюстрація; практичні – практичні, творчі вправи, групова робота; методи стимулювання інтересу до навчання.

*Тема 8. Право зовнішніх зносин:* словесні – лекція-дискусія, пояснення, евристична бесіда; наочні – ілюстрація; практичні – практичні вправи, індивідуальна дослідницька робота; методи контролю знань, умінь та навичок; методи стимулювання інтересу до навчання.

## Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне право» здійснюється за накопичувальною (100-бальною) системою оцінювання.

Оцінювання здійснюється за такими видами контролю: поточний та підсумковий.

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру, оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу бути допущеним до складання екзамену – 35 балів).

Поточний контроль включає оцінювання роботи здобувачів під час практичних та семінарських занять:

*усне опитування та навчальна дискусія на практичних (семінарських) заняттях*, які оцінюються по 1 балу (у разі двох правильних відповідей на запитання). У разі навчальної дискусії та *обговорення кейсу*, то останнє оцінюється у 2 бали (у разі двох правильних відповідей за матеріалами кейсу). Загальна кількість балів – 12;

*тестування* оцінюється в 1 бал (10 тестових питань з однією правильною відповіддю, кожне питання – 0,1 бали). Загальна кількість балів – 4;

*захист практичних домашніх завдань* оцінюється в 0,5 бали за кожне завдання. Загальна кількість балів – 5;

*захист презентацій (доповідей)* оцінюється в 0,5 бали за кожну презентацію, окрім захисту презентації (доповіді) за темою 7, який оцінюється в 1 бал. Загальна кількість балів – 3,5;

*письмова контрольна робота* максимально оцінюється в 4 бали. Робота виконується у письмовій формі і складається з чотирьох теоретичних питань за темами 1–4 (30 варіантів). Правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 1 бал. Загальна кількість балів – 4;

*захист творчого завдання (есе, наукова стаття, тези)* оцінюється в 1 бал у разі його презентації у групі. Як захист творчого завдання може бути зарахований виступ з науковою доповіддю на науково-практичній конференції та/або круглому столі, обговорення наукової статті здобувача. Загальна кількість балів – 1;

*колоквіум* максимально оцінюється в 4 бали. Колоквіум проводиться за темами 5–8 у формі усного експрес-опитування. Правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 1 бал. Загальна кількість балів – 4;

виконання самостійної роботи:

*вивчення лекційного матеріалу та матеріалів рекомендованої літератури* згідно з питаннями плану практичного заняття, для підготовки до тестування, письмової контрольної роботи, колоквіуму, *аналіз кейсів* оцінюється на практичних заняттях;

*вирішені практичні домашні завдання* оцінюються в 1,5 бали кожне, окрім практичних домашніх завдань за темою 7, які оцінюються в 1 бал кожне. Оформлення домашніх практичних завдань має включати описову, мотивувальну та резолютивну частину. У разі порушення вимог щодо оформлення оцінка знижується на 0,5 бали. Загальна кількість балів – 14;

*презентації (доповіді)* оцінюються у 1,5 бали кожна, окрім презентацій (доповідей) за темою 7, яка оцінюється у 2 бали. Презентації мають бути виконані за допомогою програми PowerPoint, складатися не менш, ніж 15 слайдів, які у повній мірі розкривають зміст її теми, та списку використаних джерел. Загальна кількість балів – 9,5;

*творче завдання (есе, наукова стаття, тези)* оцінюється в 3 бали у разі дотримання встановлених вимог до написання есе. У якості творчого завдання може бути зараховано тези наукової доповіді на науково-практичній конференції чи круглому столі та/або наукову статтю стосовно будь-якого питання за вибором здобувача в межах проблематики навчальної дисципліни. Загальна кількість балів – 3.

Підсумковий / семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, письмово, відповідно до графіку навчального процесу (максимальна кількість балів за екзаменаційну роботу – 40, мінімальна кількість балів, за якої екзамен вважається складеним – 25).

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування здобувачами компетентностей навчальної дисципліни. Кожен екзаменаційний білет складається з 4 завдань: одного діагностичного, що складається з 10 тестових питань (максимальна кількість балів – 8); одного ситуаційного, що передбачає розв’язання ситуаційної задачі за однією з тем навчальної дисципліни (максимальна кількість балів – 12); одного стереотипного, що передбачає теоретичне завдання у вигляді визначення наведених понять (максимальна кількість балів – 8); евристичного, що полягає у написанні есе на визначене проблемне питання за однією з тем навчальної дисципліни (максимальна кількість балів – 12).

Здобувача слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами поточного та підсумкового/семестрового контролю дорівнює або перевищує 60. Максимальна сума балів, одержаних за результатами поточного та підсумкового/семестрового контролю, – 100. Мінімумально можлива кількість балів за поточний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: «35–59 балів – незадовільно»; «60–73 бали – задовільно»; «74–89 балів – добре»; «90–100 балів – відмінно» та заноситься у екзаменаційну «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС».

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

### Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано

**Рейтинг-план навчальної дисципліни**

<b>Тема</b>	<b>Форми та види навчання</b>	<b>Форми оцінювання</b>	<b>Мак бал</b>	
<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	
<b>Тема 1. Поняття та особливості міжнародного права.</b>	<i><b>Аудиторна робота</b></i>			
	Лекція	<b>Тематична лекція-візуалізація № 1 за питаннями:</b> 1. Поняття, ознаки та функції міжнародного права. 2. Предмет міжнародного права. 3. Походження та розвиток міжнародного права. 4. Міжнародне публічне право як особлива система права. 5. Співвідношення міжнародного та національного права. 6. Державні інтереси, політика і міжнародне право.	Активна робота на занятті	-
	Семінарське заняття	3. Походження та розвиток міжнародного права. 4. Міжнародне публічне право як особлива система права. 5. Співвідношення міжнародного та національного права. 6. Державні інтереси, політика і міжнародне право.	Усне опитування та навчальна дискусія.	1
			Захист презентацій (доповідей).	0,5
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу та матеріалів рекомендованої літератури згідно з питаннями плану семінарського заняття.  Підготовка презентацій (доповідей).	Усне опитування та навчальна дискусія на семінарському занятті.	-
			Презентації (доповіді)	1,5
<b>Тема 2. Норми, принципи та джерела міжнародного права.</b>	<i><b>Аудиторна робота</b></i>			
	Лекція	<b>Тематична лекція-візуалізація № 2 за питаннями:</b> 1. Поняття, особливості та класифікація міжнародно-правових норм. 2. Поняття та особливості основних принципів міжнародного права.	Активна робота на занятті	-
	Лекція	<b>Тематична лекція-візуалізація № 3 за питаннями:</b> 3. Поняття та види джерел міжнародного права (3.1. міжнародний договір; 3.2. міжнародно-правовий звичай; 3.3. загальні принципи права;	Активна робота на занятті	-



		3.4. судові рішення та доктрини).		
	Практичне заняття	<b>Практичне заняття № 2 за питаннями:</b> 1. Поняття, особливості та класифікація міжнародно-правових норм. 2. Поняття та особливості основних принципів міжнародного права.	Усне опитування та навчальна дискусія.	1
			Захист практичних домашніх завдань.	0,5
	Практичне заняття	<b>Практичне заняття № 3 за питаннями:</b> 3. Поняття та види джерел міжнародного права (3.1. міжнародний договір; 3.2. міжнародно-правовий звичай; 3.3. загальні принципи права; 3.4. судові рішення та доктрини).	Захист практичних домашніх завдань.	0,5
			Захист презентацій (доповідей).	0,5
<b>Самостійна робота</b>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу та матеріалів рекомендованої літератури згідно з питаннями плану практичного заняття.	Усне опитування та навчальна дискусія на практичному занятті.	-
		Вирішення практичних домашніх завдань.	Вирішені практичні домашні завдання.	3
		Підготовка презентацій (доповідей).	Презентації (доповіді).	1,5
<b>Аудиторна робота</b>				
<b>Тема 3. Суб'єкти міжнародного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво.</b>	Лекція	<b>Тематична лекція-візуалізація № 4 за питаннями:</b> 1. Поняття і види суб'єктів міжнародного права. 2. Держава як основний суб'єкт міжнародного права. 3. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність. 4. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій. 5. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень.	Активна робота на занятті	-
	Лекція	<b>Тематична лекція-візуалізація № 5 за питаннями:</b> 6. Проблеми визнання міжнародної правосуб'єктності за фізичними та юридичними особами. 7. Поняття, форми та види визнання у міжнародному праві. 8. Поняття правонаступництва у міжнародному праві.	Активна робота на занятті	-

	Практичне заняття	<b>Практичне заняття № 4 за питаннями:</b> 1. Поняття і види суб'єктів міжнародного права. 2. Держава як основний суб'єкт міжнародного права. 3. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність. 4. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій. 5. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень.	Усне опитування та навчальна дискусія.	1	
			Захист практичних домашніх завдань.	0,5	
	Практичне заняття	<b>Практичне заняття № 5 за питаннями:</b> 6. Проблеми визнання міжнародної правосуб'єктності за фізичними та юридичними особами. 7. Поняття, форми та види визнання у міжнародному праві. 8. Поняття правонаступництва у міжнародному праві.	Тестування.	1	
			Захист презентацій (доповідей).	0,5	
	<b><i>Самостійна робота</i></b>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу та матеріалів рекомендованої літератури згідно з питаннями плану практичного заняття, в тому числі для підготовки до тестування.		Усне опитування та навчальна дискусія на практичному занятті, тестування.	-
Вирішення практичних домашніх завдань.		Вирішені практичні домашні завдання.	1,5		
Підготовка презентацій (доповідей).		Презентації (доповіді).	1,5		
<b><i>Аудиторна робота</i></b>					
<b>Тема 4. Територія в міжнародному праві.</b>	Лекція	<b>Тематична лекція-візуалізація № 6 за питаннями:</b> 1. Поняття та види територій в міжнародному праві. 2. Державна територія та її складові частини. 3. Способи зміни та оренда державної території. 4. Поняття державних кордонів, їх види та способи встановлення.	Активна робота на занятті	-	
		<b>Тематична лекція-візуалізація № 7 за питаннями:</b> 5. Міжнародна територія. 6. Територія зі змішаним режимом. 7. Територія з особливим режимом.	Активна робота на занятті	-	
	Практичне заняття	<b>Практичне заняття № 6 за питаннями:</b> 1. Поняття та види територій в міжнародному праві. 2. Державна територія та її складові частини. 3. Способи зміни та оренда державної території. 4. Поняття державних	Усне опитування та навчальна дискусія.	1	
			Захист практичних	0,5	

		кордонів, їх види та способи встановлення.	домашніх завдань.	
			Захист презентацій (доповідей).	0,5
	Практичне заняття	<b>Практичне заняття № 7 за питаннями:</b> 5. Міжнародна територія. 6. Територія зі змішаним режимом. 7. Територія з особливим режимом.  Кейс «Морська делімітація в Чорному морі (Справа Румунія проти України)». Питання тем 1–4.	Усне опитування та навчальна дискусія, у тому числі обговорення кейсу.	2
			Захист практичних домашніх завдань.	0,5
			Письмова контрольна робота за Модулем 1.	4
<b>Самостійна робота</b>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу та матеріалів рекомендованої літератури згідно з питаннями плану практичного заняття, аналіз кейсу.	Усне опитування та навчальна дискусія на практичному занятті, у тому числі обговорення кейсу.	-
		Вирішення практичних домашніх завдань.	Вирішені практичні домашні завдання.	3
		Підготовка презентацій (доповідей).	Презентації (доповіді).	1,5
		Підготовка до написання письмової контрольної роботи за Модулем 1.	Письмова контрольна робота за Модулем 1.	-
<b>Аудиторна робота</b>				
<b>Тема 5. Право міжнародних договорів.</b>	Лекція	<b>Тематична лекція-візуалізація № 8 за питаннями:</b> 1. Поняття та джерела права міжнародних договорів. 2. Поняття, форма, найменування та структура міжнародних договорів. 3. Класифікація міжнародних договорів. 4. Сторони в міжнародних договорах. 5. Порядок і стадії укладення міжнародних договорів. 6. Реєстрація та опублікування договорів. 7. Тлумачення	Активна робота на занятті	-

		міжнародних договорів. 8. Набуття чинності та дія міжнародного договору. 9. Умови дійсності та недійсності міжнародного договору. 10. Внесення змін до міжнародних договорів. 11. Припинення міжнародних договорів та призупинення їх дії.		
Практичне заняття	Практичне заняття	<b>Практичне заняття № 8 за питаннями:</b> 1. Поняття та джерела права міжнародних договорів. 2. Поняття, форма, найменування та структура міжнародних договорів. 3. Класифікація міжнародних договорів. 4. Сторони в міжнародних договорах. 5. Порядок і стадії укладення міжнародних договорів. 6. Реєстрація та опублікування договорів. 7. Тлумачення міжнародних договорів. 8. Набуття чинності та дія міжнародного договору. 9. Умови дійсності та недійсності міжнародного договору. 10. Внесення змін до міжнародних договорів. 11. Припинення міжнародних договорів та призупинення їх дії.	Усне опитування та навчальна дискусія.	1
			Захист практичних домашніх завдань.	1
			Тестування.	1
	<b>Самостійна робота</b>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання		Вивчення лекційного матеріалу та матеріалів рекомендованої літератури згідно з питаннями плану практичного заняття, в тому числі для підготовки до тестування.	Усне опитування та навчальна дискусія на практичному занятті, тестування.	-
		Вирішення практичних домашніх завдань.	Вирішені практичні домашні завдання.	3
Тема 6. Міжнародне право прав людини.	<b>Аудиторна робота</b>			
	Лекція	<b>Тематична лекція-візуалізація № 9 за питаннями:</b> 1. Становлення міжнародної системи захисту прав людини. 2. Класифікація прав людини. 3. Міжнародні стандарти у сфері прав людини. 4. Універсальні міжнародні інституційні механізми захисту прав людини. 5. Регіональні системи захисту прав людини. 6. Європейська система захисту прав людини. 7. Роль міжнародних неурядових організацій у міжнародному захисті прав людини.	Активна робота на занятті	-

	Практичне заняття	<b>Практичне заняття № 9 за питаннями:</b> 1. Становлення міжнародної системи захисту прав людини. 2. Класифікація прав людини. 3. Міжнародні стандарти у сфері прав людини. 4. Універсальні міжнародні інституційні механізми захисту прав людини. 5. Регіональні системи захисту прав людини. 6. Європейська система захисту прав людини. 7. Роль міжнародних неурядових організацій у міжнародному захисті прав людини.  Кейс «Пінто Коельо проти Португалії (№ 2)».	Усне опитування та навчальна дискусія, у тому числі обговорення кейсу.	3
			Захист презентацій (доповідей).	0,5
			Тестування.	1
	<b>Самостійна робота</b>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу та матеріалів рекомендованої літератури згідно з питаннями плану практичного заняття, в тому числі для підготовки до тестування, аналіз кейсу	Усне опитування та навчальна дискусія на практичному занятті, у тому числі обговорення кейсу, тестування.	-
			Підготовка презентацій (доповідей).	Презентації (доповіді).
<b>Аудиторна робота</b>				
Тема 7. Міжнародне кримінальне право.	Лекція	<b>Тематична лекція-візуалізація № 10 за питаннями:</b> 1. Поняття, принципи та джерела міжнародного кримінального права. 2. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю. 3. Поняття та види міжнародних правопорушень. 4. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду та міжнародних трибуналів. 5. Надання правової допомоги у кримінальних справах. 6. Екстрадиція у міжнародному кримінальному праві. 7. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол).	Активна робота на занятті	-
	Практичне заняття	<b>Практичне заняття № 10 за питаннями:</b> 1. Поняття, принципи та джерела міжнародного кримінального права. 2. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю. 3. Поняття та види міжнародних правопорушень. 4. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду та міжнародних	Усне опитування та навчальна дискусія.	1
Захист практичних домашніх завдань.			1	

		трибуналів. 5. Надання правової допомоги у кримінальних справах. 6. Екстрадиція у міжнародному кримінальному праві. 7. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол).	Захист презентацій (доповідей).	1	
	<b>Самостійна робота</b>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу та матеріалів рекомендованої літератури згідно з питаннями плану практичного заняття.	Усне опитування та навчальна дискусія на практичному занятті.	-	
		Вирішення практичних домашніх завдань.	Вирішені практичні домашні завдання.	2	
		Підготовка презентацій (доповідей).	Презентації (доповіді).	2	
	<b>Аудиторна робота</b>				
Тема 8. Право зовнішніх зносин	Лекція	<b>Тематична лекція-візуалізація № 11 за питаннями:</b> 1. Поняття та джерела права зовнішніх зносин. 2. Система органів зовнішніх зносин. 3. Загальні положення дипломатичного права.	Активна робота на занятті	-	
	Лекція	<b>Тематична лекція-візуалізація № 12 за питаннями:</b> 4. Загальні положення консульського права. 5. Право спеціальних місій. 6. Загальні положення дипломатичного права міжнародних організацій.	Активна робота на занятті	-	
	Практичне заняття	<b>Практичне заняття № 11 за питаннями:</b> 1. Поняття та джерела права зовнішніх зносин. 2. Система органів зовнішніх зносин. 3. Загальні положення дипломатичного права.	Усне опитування та навчальна дискусія.	1	
			Захист практичних домашніх завдань.	0,5	
			Тестування.	1	
	Практичне заняття	<b>Практичне заняття № 12 за питаннями:</b> 4. Загальні положення консульського права. 5. Право спеціальних місій. 6. Загальні положення дипломатичного права міжнародних організацій. Питання тем 5–8.	Захист творчого завдання (есе).	1	
			Усний колоквиум за Модулем 2.	4	
		<b>Самостійна робота</b>			
		Питання та завдання до самостійного	Вивчення лекційного матеріалу та матеріалів рекомендованої літератури згідно з питаннями плану практичного	Усне опитування та навчальна	-

	опрацювання	заняття, в тому числі для підготовки до тестування.	дискусія на практичному занятті, тестування.	
		Вирішення практичних домашніх завдань.	Вирішені практичні домашні завдання.	1,5
		Підготовка творчого завдання (есе).	Творче завдання (есе).	3
		Підготовка до усного колоквіуму за Модулем 2.	Усний колоквіум за Модулем 2.	-
Екзамен				40

### Рекомендована література

#### Основна:

- 1) Доценко О. М. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Міжнародне право» українською мовою. <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4942>.

#### Додаткова:

- 2) Далявська Т. П. Невизнані держави в контексті державотворчих процесів та міжнародного визнання. Держава і право. Юридичні і політичні науки. 2014. Вип. 66. С. 345–353.
- 3) Міжнародне право: основи теорії : підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. В. Г. Буткевича. Київ: Либідь, 2012. 605 с.
- 4) Міжнародне публічне право : підручник / В. М. Репецький та ін.; за ред. проф. В. М. Репецького; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Ф-т міжнар. відносин. 2-е вид., стер. К.: Знання, 2012. 437 с.
- 5) Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. ; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1 : Основи теорії. 2019. 416 с.
- 6) Перепьолкін С. М., Сироїд Т. Л., Філяніна Л. А. Міжнародне право : словник-довідник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Сироїд Т. Л. Харків : Юрайт, 2014. 403 с.
- 7) Рабінович П., Венецька О. Міжнародні стандарти прав людини: загальні ознаки, класифікація. Вісник Академії правових наук України. 2012. № 4. С. 18–28.
- 8) Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник. Одеса : Фенікс, 2018. 744 с.
- 9) Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник. Харків : Право, 2019. 310 с.
- 10) Скуратова А. Ю. Международные преступления: современные проблемы квалификации: монография. М.: Инфра-М, Норма, 2012. 160 с.
- 11) Тимченко Л. Д., Кононенко В. П. Міжнародне право : підручник. К.: Знання, 2012. 631 с.
- 12) Dixon M. Textbook on International Law : Seventh Edition. Oxford University Press, 2013. 393 p.
- 13) Kaczorowska-Ireland A. Public International Law. 5<sup>th</sup> edition. Routledge, 2015. 922 p.
- 14) Ohlin J. International Law: Evolving Doctrine and Practice (University Casebook Series). 1 ed. Foundation Press, 2018. 891 p.
- 15) Shaw M. N. International Law. 8 ed. Cambridge University Press, 2017. 1118 p.

16) Tanaka Y. The International Law of the Sea. 3 ed. Cambridge University Press, 2019. 634 p.

**Інформаційні ресурси:**

17) Кейс «Морська делімітація в Чорному морі (Справа Румунія проти України)»  
<https://pns.hneu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=268943>.

18) Кейс ««Пінто Коельо проти Португалії» (№ 2) (Pinto Coelho v. Portugal)»  
<https://pns.hneu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=273871>.

19) Міжнародне право: навчальний курс на сайті персональних навчальних систем Харківського національного економічного університета імені Семена Кузнеця  
<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4942>.

20) Free Human Rights E-Course <https://www.humanrights.com/course/>.